

Trenquivol. Retrencar civ. 'vomitar', PzCabr.

CPT.: *Trencaemetles*, pròpiament 'trencaous, trencaador', però popularment es diu d'una persona que no para de parlar: «uix, aquest hom és un *trenkəm-mèlles!*» (crec que també Bna., més aviat ho recordo de l'Emp.). *Trencaavellanes*. + *Trencacames* ho recordo molt de tots els Pirineus, dit d'una baixada llarga, rosta i pedregosa: «baixeu per l'altra banda, que per 'quí és un *trenkəkáməs*»; obstacle als animals: «L'église --- Devant la porte, a l'extérieur, à fleur du sol --- une grille en fer couvrant une fosse --- sert à empêcher les loups, d'entrer dans l'église, car leurs pieds s'empêchent dans les trous du grillage --- porte --- le nom de *trenque camas*», EBrousse (*La Cerdagne fr.*, pp. 280-2, amb una foto). *Trenccamins. Trenccaps* [Bna. segle XVIII, DAG.; -cap, Belv.]. *Trencclosques*: el recordo preferit per Folch i Torres en els seus escrits per a infants, des de c. 1911. *Trenccoll* [-cholls, princ. S. xv, *Test. d'En Serradell*, v. 1334]; DAG. *Trenccacor*.

+ *Trenccou* (*trenkəkóu*) m. en l'arquitectura tradicional de les velles cases de la Marina val. era una jàssena (*ğésina*) o «travessera» que unia les biguetes (Alfàs, 1963). Si és veritable cpt. de *trençar* no es veu d'on pot sortir -*cou*, ni es comprèn gaire l'aplicació semàntica del verb *trençar*. Sospito que igual que *jàssena* (cf. la variant morisca local *jèssina*) sigui un terme heretat de l'arquitectura pre-jaumina; però aquí, com que *tr.* i tota l'estructura dissuadeixen de sospitar arabisme, em decantaria a suggerir un cpt. de *tranca*, puix que és aquest el que escau al significat, i més que més essent *TRANCA* mot mossàrab valencià (com hem vist en aquell article).

El sentit recomanaria postular *TRANCA CŪLMEN* **trancaçyme* 'barra comunera (< comenera)' que mig catalanitzat en -*çym* simplificaria el grup (a la manera de *Puigsacau(m)* etc.); vista la persistència coneguda de *CŪLMEN* i *CŪLMINARES* en mossàrab (*Torres (de) Comares* (< *Comnares*), les més altes del recinte de l'Alhambra), *Valles (de) Comares*, entre Màlaga i les Alpujarras. També ens podria temptar *TRANCA CAPREO* (> cf. andorrà *càbriro*, cast. *cabriro*) 'barra-cabiró', amb eliminació dissimilatòria de la 2.ª R: llavors *trenka-qābo*, catalanitzat segons *nobo/nou*, cosa més complicada; no crec que sigui T. CODAE 'tranca de cua' ni un cpt. amb *CACCABU* 'olla, carcau', sigui amb *TRUNCUS* o amb *TRABS* 'biga'. De tota manera mossarabisme, i *trençar* probt. només hi haurà intervingut secundàriament.

Trenccadans. Trenccadent. Trencaferro = *Tallaferro*. *Trenccafrent* val. 'cervellera d'infant' («frontero», Escrib 1851). *Trenccalham* nom de peix (DTo. 1647): és com el *trinca-sedela* port. citat supra. *Trenccallums* 'mainell', DAG.: «Dels arlabs vingué l'ús de l'arc de ferradura i dels aximesos o finestres an *trenccallums*» 1879, MilàF (O. Cat. Gili, p. 188). *Trenccalds* [Busa-N.: «ossifraga, sanquale»; OPou, *ThPu.*, 46; Camprodon, DAG.; «*Gypaetus barbatus L.*» Artesa de Segre, Maluquer, BCEC XII, 317]; a Val. assenyalen variant *trencaossos*, és clar que és calcat o traduït del ll. *ossi-*

fragus, -*fraga* (cf. *AUFRANY*, provinent d'una variant del mot llatí; altrament calcat amb un terme paral·lel derivat de *CREPARE*, pel cast. *quebranta*- i per un cat. *cabralòs* c. 1380 (doc. de Joan I), el maniàtic de la caça i les supersticions feia cercar «ous de cabralòs», *BABL* x, 135, < *creba-l'os*, si bé el sinònim *cabrer* dugué ajudar-hi; *L'Últim Trenccalds* gatada paròdica de Pitarra i *trencaòs* (planta). *Trenccamates. Trenccanou* o *trenccanous*.

Trenccanua nom de planta [BDC XVII, 44], que Estan. Vayreda identifica amb l'*Equisetum palustre*, en cat. *herba estanyera*, dit així perquè «es fa en els aiguamoxos» (*Treb. d. l. Inst. Cat. d'Hist. Nat.*, I. E. C. 1919, 442). Nom que ens intriga perquè no veiem d'on ve la idea de *trençar* a aquesta herba, segons sembla, frèvola, i encara menys comprenem quin paper faria aquí l'adj. femení *nua*, ni com es conjuminaria amb un verb tal femení; materialment es comprendria un poc més suposant que es tractés de nusos i no pas de nuesa.

Ens recordaríem del cas del cast. *NUEZA*, *nōdia*, estudiat en el *DCEC/DECH*, per més que són plantes del tot diferents: llavors, almenys sintàcticament, s'entendria 'trenca-nusos', sobretot si *NODA* fos un plural llatí, que per cert no ho és (*nodus* m. sg., *nodii* pl.); de tota manera no hi ha dada que assenyali nusos en aquesta herbeta, la terminació en -*a* no s'explica si és formació catalana, i fins si postuléssim aqueix **NODA* plural neutre infundat, toparíem llavors amb la inversemblança d'una formació híbrida d'un verb no llatí amb un terme neutre, en llatí, i per tant pre-medieval.

Dóna algun raig de llum recordar el nom d'una altra espècie d'*Equisetum*: la *sanguua*, que és l'*Equisetum arvense*: puix que aquí també hi ha -*nua*. Recordem que el ll. *equi-setum* és un cpt. que literalment significa 'cua de cavall', i de fet també les llengües romàniques li donen aquest nom (cat. *cua de cavall*, cast. *cola de caballo* etc.), nom que es dóna a les plantes d'aqueix gènere pel fet de tenir molts brins i ser ramoses, tal com una cua de cavall.

És veritat que, com he demostrat en el seu article corresponent, la *sanguua* tampoc no conté *NODUS* ni *NODUS*, ni és cpt.; però és evolució fonètica de *SANGUINOSA* (> *sangnoa*, > -*nua*), amb la normal eliminació dissimilatòria de la segona -*s*- després de sonoritzar-se, i passant per *ð*, i amb -*oa* > -*ua* tal com en *cua*, i *escues* o *escoes* (ABSCONSAS). Fent-se en els aiguamoixos, terreny més gras, a diferència de la *sanguua* 'arvense' que es fa en els prats, la diferència entre les dues menes d'*Equisetum* pot consistir en el fet de ser la *trenccanua* més ramosa encara que l'altra. Llavors podem suposar: CAUDA: SANGUINOSA/TRUNCULOSA; o sigui 'cua (de cavall) formada de tronquets o ramulla', en contrast amb la 'cua (de cavall) de color sangonós'; amb un derivat de *TRUNCULUS* ('tronquet', d'on l'it. *tronchio* i el cast. *troncho*). Per influència de *SANGUINOSA*, i alhora dilació de la nasalitat, -*LOSA* passaria a -*NOSA*, i les dissimilacions vocàliques explicarien **ironcono(s)a* > *trenccanua*.

Trenccaolles. Trenccapassa (Besalú, DAG.). *Trencape-*